

Saistošo noteikumu Nr.2025/_
Grozījums Aizkraukles novada domes
2025. gada 21. maija saistošajos noteikumos Nr. 2025/10 “Par atbalsta pasākumiem mājokļa
vides pielāgošanai personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem Aizkraukles novadā”
PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	1.1. saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi: Ar Aizkraukles novada domes 2025. gada 21. maija lēmumu Nr. 2025/294 (sēdes protokols Nr.6., 4. p.) “Par saistošo noteikumu Nr. 2025/10 “Par atbalsta pasākumiem mājokļa vides pielāgošanai personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem Aizkraukles novadā”” apstiprināšanu tika apstiprināti Saistošie noteikumi, kas nosaka pabalsta mājokļa vides pielāgošanai un vides pieejamības nodrošināšanai personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem kritērijus, pieprasīšanas, saņemšanas un finansēšanas kārtību. Saistošo noteikumu izdošanas mērķis ir nodrošināt sociālās palīdzības pieejamību visiem pašvaldības iedzīvotājiem, tostarp tiem, kuri objektīvu apstākļu dēļ (piemēram, funkcionāli ierobežojumi, sociālie vai emocionālie apstākļi, informācijas nepieejamība) nespēj pilnvērtīgi izpildīt dokumentu iesniegšanas prasības. Papildinājums paredz elastīgāku pieeju dokumentu sagatavošanā, ļaujot Sociālajam dienestam pēc personas iesnieguma izvērtēt situāciju un nepieciešamības gadījumā līdzdarboties dokumentu sagatavošanā, tādējādi veicinot vienlīdzīgu piekļuvi sociālajam atbalstam. Grozījumi paredz papildināt noteikumus ar 10¹. punktu šādā redakcijā: “10¹. Ja Persona vai tās likumīgais pārstāvis objektīvu iemeslu dēļ (funkcionālie ierobežojumi, sociālie apstākļi, informācijas nepieejamība, psiholoģiskie vai emocionālie apstākļi u.c) nevar iesniegt visus Noteikumu 10. punktā minētos dokumentus, Sociālais dienests, pamatojoties uz personas iesniegtu apliecinājumu par šiem apstākļiem, izvērtē iespēju sniegt atbalstu, pieprasot nepieciešamo informāciju no valsts un pašvaldību institūcijām un sagatavo nepieciešamos dokumentus. Dokumentu sagatavošanas un noformēšanas izmaksas šajos gadījumos tiks uzskatītas par attiecināmiem izdevumiem un proporcionāli tiks samazinātas no piešķiramā pabalsta summas, pamatojoties uz izdevumu apliecinājumiem dokumentiem”. 1.2. problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi: Aizkraukles novada pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) tika saņemta Invalidu un viņu draugu apvienības “Apeirons” vēstule (reģistrēta Pašvaldībā 18.07.2025., Nr. 4.1/S/25/1988) ar lūgumu rast iespēju Pašvaldībai līdzdarboties Saistošo noteikumu 10. punkta izpildē, proti, nodrošināt personām ar funkcionāliem traucējumiem visas nepieciešamās dokumentācijas un formalitāšu (būvspeciālista atzinums, izmaksu tāmes u.c.) sagatavošanu pabalsta saņemšanai, norādot, ka personām ar invaliditāti tas varētu būt ievērojams slogs,
--	---

	kā arī minētās prasības varētu būt neizpildāmas gan invaliditātes dēļ, gan arī nepietiekamu prasmju un zināšanu trūkuma dēļ. 1.3. pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums: Saistošo noteikumu 10. punkts noteic, ka Pabalsta saņemšanai Persona vai tās likumīgais pārstāvis iesniedz Sociālajā dienestā šādus dokumentus: 10.1. iesniegumu (Noteikumu pielikums). Parakstot un iesniedzot iesniegumu, Persona vai tās likumiskais pārstāvis dod Sociālajam dienestam atļauju izmantot Pašvaldības un valsts datu reģistros pieejamo informāciju, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai par Pabalsta piešķiršanu vai atteikumu; 10.2. sertificēta ergoterapeita atzinumu par nepieciešamajiem mājokļa vides pielāgojumiem; 10.3. sertificēta un reģistrā iekļauta būvspeciālista atzinumu par tehniski un ekonomiski izdevīgāko risinājumu mājokļa un vides pielāgošanai; 10.4. informāciju par aprīkojumu, ierīci (iekārtas ražotāja preces/iekārtas tehniskās specifikācijas apraksti, aptuvenā tirgus cena), ja tāda attiecināma; 10.5. sagatavotu izdevuma tāmi par plānoto mājokļa pielāgošanas darbu apjomu un izmaksām; 10.6. dokumenta kopiju, kas apliecina mājokļa īpašumtiesības, lietošanas vai īres tiesības (uzrādot oriģinālu), ja šādu informāciju Pašvaldība nevar iegūt pati; 10.7. mājokļa kopīpašnieku rakstisku piekrišanu pacēlāja uzstādīšanai vai mājokļa pielāgošanai, ja mājoklis ir kopīpašums vai būvdarbi skars kopīpašumā esošo daļu vai citus īpašumus; 10.8. mājokļa īpašnieka rakstisku piekrišanu vides pielāgošanai, ja Persona dzīvo citai personai piederošā mājoklī; 10.9. rakstisku apliecinājumu par dzīvokļu īpašnieku kopības (dzīvojamās mājas pārvaldnieka) informēšanu par nodomu veikt darbības vides pieejamības nodrošināšanai, ja dzīvoklis atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamajā mājā saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likumā noteikto. Personām ar invaliditāti minētās prasības varētu būt neizpildāmas gan invaliditātes dēļ, gan arī nepietiekamu prasmju un zināšanu trūkuma dēļ. 1.4. ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība Tiesiskā regulējuma neesamība attiecībā uz dokumentu sagatavošanu personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nespēj pašas nodrošināt visu nepieciešamo informāciju, rada risku, ka šīs personas var netikt pienācīgi informētas par savām tiesībām uz sociālo palīdzību vai nespēs tās realizēt. Tas var veicināt nevienlīdzīgu piekļuvi pašvaldības atbalsta mehānismiem un palielināt sociālās atstumtības risku. 1.5. ja paredzēta administratīvā atbildība par saistošo noteikumu pārkāpšanu, pamato tās noteikšanas nepieciešamību un tvērumu: Nav attiecināms
--	---

	1.6. iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības: Alternatīva risinājuma iespēja būtu balstīta uz Sociālā dienesta iekšējo procedūru pilnveidi, nodrošinot konsultatīvu atbalstu personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nespēj sagatavot visus nepieciešamos dokumentus, tomēr tā neparedz skaidri definētas tiesības uz šādu atbalstu. Tādējādi pastāv risks, ka atbalsta pieejamība var būt nevienlīdzīga un atkarīga no individuālas darbinieku interpretācijas. Turklāt Sociālajam dienestam nav kompetences visu dokumentu sagatavošanā personas vietā, jo daļa dokumentu tiek izsniegti vai apstiprināti citās valsts vai pašvaldību institūcijās, un to sagatavošanā nepieciešama vairāku institūciju iesaiste. Tādēļ šāda alternatīva pieeja var būt ierobežota savā efektivitātē un nespēj pilnībā novērst identificēto problēmu.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	2.1.saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus: 2.1.1. samazina vai palielina ieņēmumu daļu: Nav ietekmes 2.1.2. samazina vai palielina izdevumu daļu: Nav ietekmes 2.1.3. ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām) Nav ietekmes 2.2.informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi: Nepieciešama starpinstitucionālā sadarbība vai līguma slēgšana par pakalpojuma nodrošināšanu.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	3.1. sociālā ietekme: Tieša ietekme. Plānotais regulējums ietekmē sabiedrības grupas, kuras pakļautas sociālās atstumtības riskam, veicina personu ar invaliditāti vienlīdzīgas iespējas, uzlabojot piekļuvi sociālajai palīdzībai un mazinot administratīvos un birokrātiskos šķēršļus. 3.2. ietekme uz vidi: Nav tiešas ietekmes 3.3. ietekme uz iedzīvotāju veselību: Nav tiešas ietekmes 3.4. ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā Nav tiešas ietekmes 3.5. ietekme uz konkurenci Nav tiešas ietekmes
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	4.1. institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā: Aizkraukles novada Sociālais dienests, Pašvaldības Centrālās pārvaldes Juridiskā nodaļa un Pašvaldības apvienību un pagastu pārvaldes.

	4.2.galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību: Lai saņemtu pabalstu, persona vai tās likumiskais vai pilnvarotais pārstāvis vēršas Aizkraukles novada Sociālajā dienestā, uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz iesniegumu un dokumentus, kuri saskaņā ar Saistošo noteikumu nosacījumiem nepieciešami Pabalsta piešķiršanai. Pēc iesnieguma un citu dokumentu saņemšanas Aizkraukles novada Sociālais dienests tos izvērtē, pieprasa Aizkraukles novada būvvaldei sniegt atzinumu par mājokļa vides pielāgošanu un pieņem lēmumu par Pabalsta piešķiršanu, par atteikumu to piešķirt vai par personas uzņemšanu rindā, ja noteikta personas un tās mājokļa atbilstība noteikumos noteiktajām prasībām Pabalsta saņemšanai, bet kārtējā gada Pašvaldības budžeta ietvaros šim mērķim paredzētie finanšu līdzekļi nav pietiekoši. Par pieņemto lēmumu Aizkraukles novada Sociālais dienests informēs personu. Piešķirto Pabalstu Aizkraukles novada Sociālais dienests izmaksās mantiskā veidā, apmaksājot būvkomersanta sniegtos pakalpojumus vai veiktos darbus mājokļa vides pielāgošanai pēc pakalpojumu vai darbu pieņemšanas. Mājokļa vides pielāgošanai nepieciešamie pakalpojumi vai darbi tiks veikti atbilstoši Aizkraukles novada Sociālā dienesta, Pabalsta saņēmēja un būvkomersanta noslēgtā līguma nosacījumiem. Saistošie noteikumi paredz elastīgāku pieeju dokumentu sagatavošanā, ļaujot Sociālajam dienestam pēc personas iesnieguma izvērtēt situāciju un nepieciešamības gadījumā līdzdarboties dokumentu sagatavošanā, ja persona objektīvu apstākļu dēļ nevar sagatavot un iesniegt nepieciešamos dokumentus, tādējādi veicinot vienlīdzīgu piekļuvi sociālajam atbalstam. 4.3. paredzētās administratīvo procedūru izmaksas: Administratīvo procedūru izmaksas palielinās, neietekmējot kopējo pašvaldības budžetu. Ņemot vērā, ka gada laikā ir paredzēts pielāgot 3-5 dzīvesvietas, tas neradīs būtisku ietekmi uz administratīvo procesu.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	5.1.pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi: Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 9. punktā noteiktās pašvaldības funkcijas izpildei – nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. 5.2.pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.): Saistošo noteikumu izpildei nav nepieciešams veidot jaunas Pašvaldības institūcijas, darba vietas.

6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	6.1. saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija: Saistošo noteikumu izpilde tiks nodrošināta Pašvaldības iestāžu esošo funkciju un uzdevumu ietvaros, nav paredzēta jaunu institūciju izveide vai esošo institūciju reorganizācija. 6.2. izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība: Starpinstitucionālā sadarbība
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	7.1.vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai: Saistošie noteikumi atstās tiešu, pozitīvu ietekmi Aizkraukles novada iedzīvotājiem. Saistošie noteikumi veicinās finansiāli labvēlīgāku stāvokli, samazinot nevienlīdzību, nabadzības un sociālās atstumtības risku. 7.2. samērīgums: 7.2.1. vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai: ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai, jo tie veicina vienlīdzīgu piekļuvi sociālajai palīdzībai, ņemot vērā personas individuālos apstākļus, vienlaikus ievērojot pašvaldības kompetences robežas un resursu iespējas. 7.2.2. vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai: Saistošie noteikumi paredz tikai to, kas ir vajadzīgs noteikumu mērķa sasniegšanai. 7.2.3. vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša: Pašvaldības rīcība, izstrādājot saistošos noteikumus, ir samērīga atbilstoši pašvaldības finansiālajām iespējām
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	8.1.sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā: Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons” 8.2.izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli): Saskaņā ar Pašvaldību likuma 46. panta trešo daļu saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts no 2025. gada 5. septembra līdz 2025. gada 19. septembrim publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.

Sēdes vadītājs,
domes priekšsēdētājs

Leons Līdums